

EĞİTİMDE ELEKTRONİK İLETİŞİM

Prof. Dr. Veysel SÖNMEZ
Hacettepe Üniversitesi

Bundan yıllarca önce eğitimin bilgisayarla yapılacağını yazdığım zaman (Sönmez 1985: 1) çoğu eğitimci karşı çıkmış, dudak bükmüşlerdi. Neyse ki onlar da şimdi bunu savunuyorlar. Bu da sevindirici bir gelişmedir. Dergilerin Web sayfalarında olması şaşılabilecek bir sonuç değil; tersine sevinecek bir olgudur. Yalnız dergiler mi Web sayfalarında olacak... Hayır... Belki tüm yaşamımız bu sayfalarda bulunacak. Her türlü işlemimizi bu sayfalarda yapıp bitireceğiz. Doktora gitme, alışı veriş yapma, hatta gezme, tartışma, eğlenme, yeni ürünler yaratma, eş ve iş seçme, eğitim, bilgi, beceri ve duyguyu paylaşma, üretme, yayma vb. etkinlikleri bu sayfalarda yapmaya başladık bile.

Eğitim çok değişkenli deneysel yanı baskın olan bir bilim dalıdır. **Bazı bilim adamları eğitim ve sosyal alanlarla ilgili çalışmalarını bilim olarak görmeme eğilimdedirler.** Onlar için **bilim yalnız fen alanıyla ilgili olan çalışmalardır**; çünkü deney, gözlem yalnız bu alanlarda yapılır. Oysa **eğitim biliminde de deney, gözlem yapılabilir.** Söz gelişi "Pekiştirecin öğrencilerin matematik dersindeki erişilerine etkisi nedir?" konusunda bir araştırma yapmak istenildiğinde; en az iki grup öğrenci saptanabilir. Bu gruplar genel yetenek, matematik başarıları, karne notları, soyut düşünme güçleri, yaş, cinsiyet, ön test puanları, öğretmen, ders işleme yöntemi vb. istenmedik değişkenler açısından denkleştirilebilir. Bu gruplardan biri deney, diğeri kontrol olarak şans yoluyla atanabilir. Deney grubunda pekiştireç kullanılır; diğeri grupta kullanılmaz. Her iki grubu son test verilir. Ön ve son test arasındaki farklara bakılır. Bu farkların ortalamaları alınıp her iki grup karşılaştırılır. Gruplarda ders işlenirken pekiştirecin haricinde diğeri değişkenler her ikisinde de aynen kullanılır. Böyle bir yaklaşımla çalıştığınız da deney ve gözlem yapmış olursunuz. Fen bilimlerinde de aynı işlemler yapılmaktadır. Şimdiye dek eğitime bu anlayışla yaklaşılmadığından, onun bilim olamayacağı savı baskındı. Eğitim yalnız kuramsal olarak ele alınabilir, masa başında düzenlenip yapılır anlayışı çoğu bilim adamlarınca halen savunulmaktadır. **Bu görüş hem yanlış, hem de tutarsızdır. Yukarıda verilen örnekte olduğu gibi eğitim hem kuramsal, hem de deneysel boyutları olan bir bilim dalıdır.** Eğitim olgusuna artık böyle bakılmalıdır.

Hiçbir bilim dalında elde edilen bilgiler yüzde yüz mutlak , kesin doğru olarak ele alınamaz. Bunun pek çok nedeni vardır. Ayrıca **bilim hem doğrunun, hem de yanlışın düşmanı** olma durumundadır. Bu onun yapısında vardır. **Bilim bir bakıma yanlışlama süreci olarak işler.** Oysa bizdekilerin çoğu bilimi hep doğrulama süreci gibi düşünmektedirler. Bu nedenden dolayı eğitim biliminde de elde edilen bilgiler sürekli yanlışlanabilir. Bu ilkeyi unutmayın. Elde ettiğiniz bilginin doğruluk değerinden sürekli şüphe edebilirsiniz. Bu sizi daha doğruya götürebilir. Bilim adamının bir görevi de elde ettiği bilgiye yüzde yüz doğru gözleyle bakmamaktır. Bu tutum onu diğeri insanlardan ayıran en önemli bir özelliktir. Sizler bilim adamısınız. Bu ilkelere göre yaşamınızı düzenleyebilirsiniz. Düzenlemek zorundasınız da.

Türkiye'de eğitimle ilgili ilk elektronik derginin bu anlayışı temele alarak çıkmasından büyük bir mutluluk duydum. **Eğitime ve yaşama çok boyutlu bakmak hem bilimin, hem de bu alanların bir gereğidir; çünkü değişkenler fuzzy-logice mantıkla daha tutarlı yorumlanabiliyor.** Bu derginin uzun ömürlü olmasını, insanlığa, ulusumuza, bilime katkı getirmesi dileğimi bildirir, saygılarımı sunarım.